

Žarna grobova kulture Somogyvár-Vinkovci z najdišča Slivnica 3B pri Mariboru

The Somogyvár-Vinkovci Culture Urn Graves from Slivnica 3B near Maribor

Gojko TICA, Primož PREDAN

Izveček

V članku sta predstavljena grobova, ki sta bila na najdišču Slivnica 3B odkrita ob gradnji avtoceste Slivnica–Draženci. Na najdišču sicer prevladujejo rimskodobni ostanki, tako naselbinski kot grobovi, nekaj je bilo tudi ostankov zgodnjemednjedobnih zemljank, žarna grobova 12 in 13 pa predstavljata najstarejši najdbi. Na podlagi primerjave najdb ju lahko uvrstimo v kulturo Somogyvár-Vinkovci iz sredine 3. tisočletja pr. n. št., v prehodno obdobje med bakreno in bronasto dobo.

Ključne besede: Slivnica pri Mariboru; grobovi; keramika; kultura Somogyvár-Vinkovci; sredina 3. tisočletja pr. n. št.

Abstract

This article presents the two graves discovered at the Slivnica 3B excavation site during the construction of the Slivnica–Draženci highway. Roman remains are prevalent on the site, both in settlements and graves. Some remains of early medieval earth houses were also found. The urn graves 12 and 13 are the oldest finds at the site. Based on a comparison of the finds, they can be classified into the Somogyvár-Vinkovci culture from the middle of the 3rd millennium BC, at the transition from the Copper Age to the Bronze Age.

Keywords: Slivnica near Maribor; graves; ceramics; Somogyvár-Vinkovci culture; middle of the 3rd millennium BC

Arheološko najdišče Slivnica 3B leži vzhodno od naselja Slivnica, na rečnih bregovih, ki sta ju izoblikovala Polanski potok na severu in eden njegovih izgonov na jugu (*sl.* 1; 2). Pod arheološkim imenom Slivnica razumemo ostanke časovno različnih naselbin in grobišč, raziskanih med letoma 1996 in 2007. Označena so kot Slivnica 1,¹ Slivnica 2²

in Slivnica 3.³ Gre za povezane sklope, ki so jih raziskovali različni raziskovalci, razen dela najdišča Slivnica 2⁴ pa še niso dočakali celostne objave.

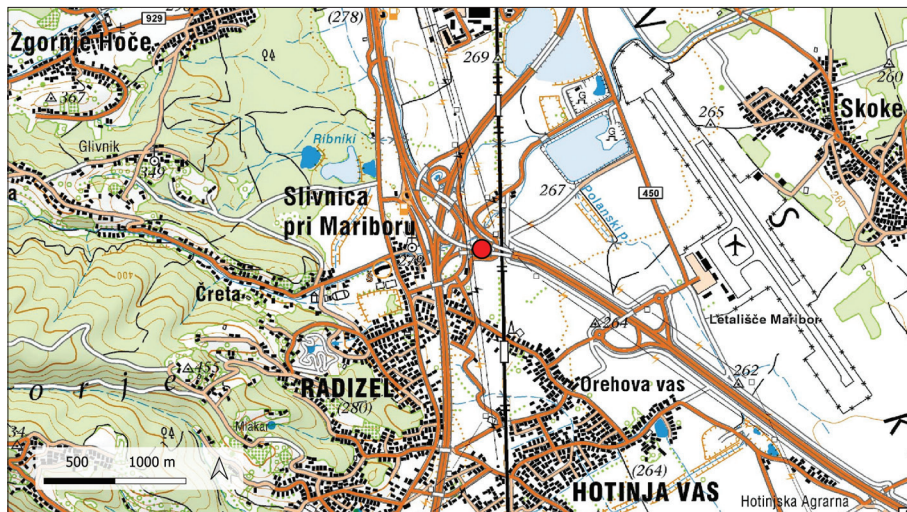
Pred arheološkimi izkopavanji so imeli okoliški prebivalci na prostoru najdišča svoje njive in pašnike.

¹ Strmčnik Gulič 1998, 9; id. 2003a.

² Strmčnik Gulič 1998, 17; id. 2003b; Kramberger 2021.

³ Celostna objava najdišča Slivnica 3B v sklopu zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije je v pripravi.

⁴ Kramberger 2021

Sl. 1: Slivnica 3B – lokacija najdišča.
 Fig. 1: Slivnica 3B – location of the site.
 (podlaga / basemap: DTK50©GURS)

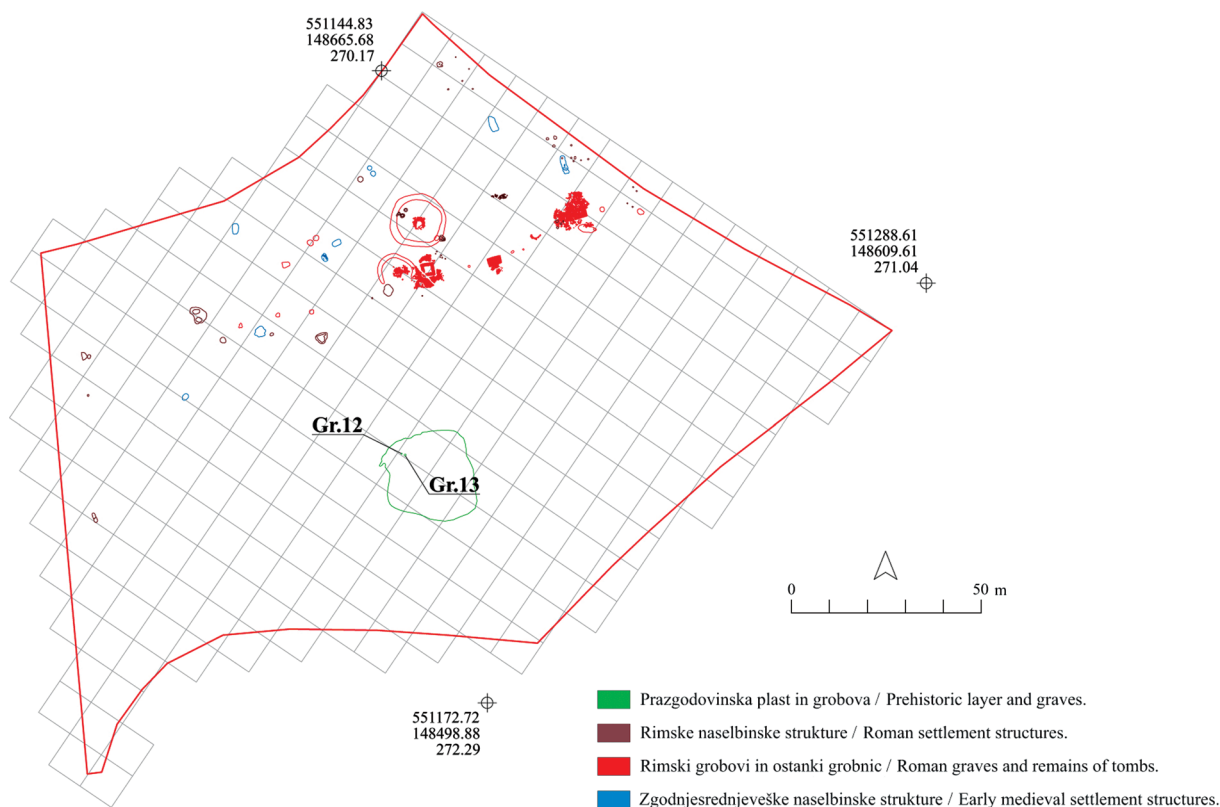
Sl. 2: Slivnica 3B – pogled na najdišče s severovzhoda. S piko je označena lega grobov 12 in 13.
 Fig. 2: Slivnica 3B – Aerial photograph of the site – view to the southwest. The position of graves 12 and 13 is marked with a dot.

Na delu, poimenovanem Slivnica 3, so potekala arheološka izkopavanja pred gradnjo avtoceste Slivnica–Draženci.⁵

Večino arheoloških ostalin na najdišču Slivnica 3 lahko povežemo z rimskim obdobjem. Odkrito

⁵ Izkopavanja so potekala med majem in sredino julija leta 2007, izvajalo jih je podjetje PJP, d. o. o., iz Slovenske Bistrice pod vodstvom Primoža Predana.

je bilo grobišče iz druge polovice 1. in 2. stoletja z enaindvajsetimi raziskanimi grobovi, šestimi ruševinami grobnic, ki pa jih ni vedno mogoče povezati z raziskanimi grobovi, petimi pečmi ter več jamami in jamami za kole. Prav tako je bilo odkritih devet zgodnjerednjeveških jam, ostankov zemljank, iz časa med 7. in koncem 9. stoletja. Na južnem delu najdišča, precej stran od rimskih in zgodnjerednjeveških grobov in naselbinskih

Sl. 3: Slivnica 3B – načrt najdišča z označenimi prazgodovinskimi, rimskodobnimi in zgodnj srednjeveškimi ostanki.
 Fig 3: Slivnica 3B – site plan with marked Prehistoric, Roman and Early Medieval remains.
 (koordinatni sistem / coordinate system: D48/GK)

ostankov, sta bila najdena grobova iz časa na prehodu iz bakrene v zgodnjo bronasto dobo (sl. 3).

Zaradi časovnega sosledja izkopanih grobov, ki niso bili ločeni po arheoloških obdobjih ali legi na najdišču, sta bila zgodnjebronastodobna grobova označena s številčkama 12 in 13. Navedena grobova predstavljata na najdišču edine prazgodovinske ostanke *in situ*. Vkopana sta bila v ostanke paleotal, plasti mehke peščene gline z nekaj drobnimi kam-

ni. Paleotal pa je na celotnem izkopnem polju, ne le na južnem delu najdišča, kjer sta bila najdena bronastodobna grobova, prekrivala plast temno sivkasto rjave meljaste gline (sl. 3–5).

Grobnih jam 12 in 13 ni bilo mogoče ugotoviti, zato njunega obsega in oblike ne poznamo (sl. 4–5). Žari sta bili zaradi zelo slabe ohranjenosti takoj po odkritju izkopani skupaj z obdajajočo zemljo in po dogovoru z Miro Strmčnik Gulič, odgovorno

Sl. 4: Slivnica 3B – žarna grobova 12 in 13 pred praznjenjem.
 Fig. 4: Slivnica 3B – urn graves 12 and 13 before emptying.

Sl. 5: Slivnica 3B – izpraznjena žarna grobova 12 in 13.
 Fig. 5: Slivnica 3B – emptied urn graves 12 and 13.

Sl. 6: Slivnica 3B – lonec/žara iz žarnega groba 12 (ni v merilu).

Fig. 6: Slivnica 3B – pot/urn from urn grave 12 (not to scale).

Sl. 7: Slivnica 3B – lonec/žara iz žarnega groba 13 (ni v merilu).

Fig. 7: Slivnica 3B – Pot/urn from urn grave 13 (not to scale).

konservatoriko Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor, skupaj s preostalimi najdbami prepeljani v nadaljnjo obdelavo v Pokrajinski muzej v Mariboru.

ČASOVNA OPREDELITEV

Loncema s trakastimi ročaji na trebuhu iz obeh grobov (sl. 6; 7; t. 1: 1; 2: 6) najdemo primerjave na najdiščih, pripisanih kulturi Somogyvár-Vinkovci.⁶ Podobno velja za kroglasti skledi, najdeni v grobu 13 (sl. 8; t. 2: 4–5),⁷ in konično skledo (sl. 9; t. 1: 2)⁸ iz groba 12. Tudi majhna skledica iz groba 12 (sl. 10; t. 1: 3) sodi med tipe, zastopane na najdiščih kulture Somogyvár-Vinkovci. Ne glede na različne konične ali bikonične profilacije skledic jih poleg

Sl. 8: Slivnica 3B – odlomek sklede z ročajem iz žarnega groba 13 (ni v merilu).

Fig. 8: Slivnica 3B – Fragment of a bowl with a handle from urn grave 13 (not to scale).

Sl. 9: Slivnica 3B – skleda z ročajem iz žarnega groba 12 (ni v merilu).

Fig. 9: Slivnica 3B – Bowl with handle from urn grave 12 (not to scale).

Sl. 10: Slivnica 3B – skledica iz žarnega groba 12 (ni v merilu).

Fig. 10: Slivnica 3B – Small bowl from urn grave 12 (not to scale).

⁶ Npr. Marković 1981, t. 7: 9; 8: 5; Bándi 1984, t. 1: 1; Tasić 1984, t. 1: 5; Bondár 1995, sl. 14: H/8, H/9; 2003, sl. 10: 8; Hirschler 2009, t. 10: 1; Šavel, Sankovič 2010, npr. G181, G399, G1335.

⁷ Npr. Bondár 1995, sl. 18: T/9; 2003, sl. 14: 3; Velušček, Čufar 2003, t. 4: 9; 8: 1; 11: 9; 16: 4; Šavel 2006, sl. 2: 3; 3: 6, 7; Šavel, Sankovič 2010, G18, G48, G84, G87.

⁸ Npr. Bondár 1995, sl. 17: T/5, T/6; Velušček, Čufar 2003, t. 7: 2, 4; 15: 5; Šavel 2006, sl. 5: 4; Šavel, Sankovič 2010, G44, G76, G326, G1092.

velikosti združuje tudi podobna groba izdelava.⁹ Njihova uporaba nam ni znana,¹⁰ morda gre za oljenke.¹¹

Na keramiki kulture Somogyvár-Vinkovci z najdišč Za Raščico pri Krogu in Založnica pri Kamniku pod Krimom je zaslediti tudi okras vrezanih vodoravnih in navpičnih črt ter šrafiranih trikotnikov med njimi,¹² enako kot pri eni od kroglastih skled iz groba 13 (*sl. 8; t. 2: 5*), okras z odtisi prstov na zunanjem robu ustja kot pri konični skledi iz groba 12 (*sl. 9; t. 1: 2*)¹³ in preluknjane vodoravne držaje na robovih ustij posod kot pri kroglasti skledi iz groba 13 (*t. 2: 4*).¹⁴

⁹ Npr. Bondár 1995, t. 175: 367, 370; Hirscher 2009, t. 5: 3; 7: 4; Šavel, Sankovič 2010, G132, G154, G329.

¹⁰ Hirschler 2009, 152.

¹¹ Bondár 1995, 209.

¹² Velušček, Čufar 2003, t. 10: 6; Šavel 2006, sl. 2: 2–5; 3: 1, 3, 6, 7; 5: 5; Šavel, Sankovič 2010, G18, G32, G87, G93, G94 itd. Pri Založnici gre za podoben okras, le da je izveden v tehniki brazdastega vreza.

¹³ Velušček, Čufar 2003, t. 1: 4; 17: 3; Šavel 2006, sl. 5: 4; Šavel, Sankovič 2010, G296, G326, G1092 itd.

¹⁴ Velušček, Čufar 2003, t. 15: 3, 5; 17: 2; Šavel, Sankovič 2010, G512, G638.

Za najdišče Slivnica 3B kaže, da je bilo že vse od prazgodovine zaradi naravnih pojavov (poplave) in posegov človeka (različna raba terena, jarki različnih namenov, predvsem pa poljedelstvo) v veliki meri uničeno. Najstarejše arheološke ostaline na najdišču predstavljata grobova 12 in 13, ki sta uvrščena v čas t. i. kulture Somogyvár-Vinkovci, to je na prehod iz bakrene v zgodnjo bronasto dobo. Grobova sta bila vkopana v edini ostanek plasti t. i. paleotal, ki predstavlja najstarejšo kulturno plast na najdišču. Očitno gre za rahlo vzdignjen prostor, neke vrste "otoček" na poplavnem oz. močvirnem območju, kjer je nižje ležeče plasti preprosto odneslo. Grobovi kulture Somogyvár-Vinkovci spadajo med redke najdbe, še posebej to velja za žarne grobove,¹⁵ zato sta grobova iz Slivnice za razumevanje načina pokopa in grobnih ritualov, značilnih za sredino 3. tisočletja, še toliko pomembnejša.

¹⁵ Npr. Kulcsár 2009, 269–275.

KATALOG

Okrajšave: v. = višina; ohr. v. = ohranjena višina; pr. u. = premer ustja; pr. d. = premer dna

GROB 12

Žarni grob s premerom približno 30 cm in globino 40 cm (*t. 1*).¹ Žaro je predstavljal lonec z visokim vratom (*t. 1: 1*), preko katerega je bila kot pokrov položena skleda z ročajem in okrašenim ustjem (*t. 1: 2*). V žari je bila temno sivkasto rjava peščena glina s posameznimi drobnimi kamni, z žganino pokojnika in odlomki lončenih posod. V žaro je bila položena tudi majhna skledica (*t. 1: 3*).

Najdbe:

1. Lonec z dvema ročajema na rami in ohranjenim delom ročaja na prehodu rame v vrat (*sl. 6*). Grobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, rjave barve, sivo črne lise na zunanji površini. Pr. u. 17 cm, pr. d. 12 cm, v. 33 cm.
2. Skleda z ročajem (*sl. 9*). Grobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, rjave barve, vtisi z vrhom prsta na zunanji strani ustja. Pr. u. 22, 6 cm, pr. d. 9,8 cm, v. 9 cm.
3. Skledica (*sl. 10*). Drobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, rjave barve, svetlo rdeče lise na zunanji površini. Pr. u. 9,2 cm, pr. d. 6 cm, v. 3,5 cm.

¹ Ker grobni jami obeh grobov nista bili jasno razpoznavni, je njuna dimenzija ocenjena zgolj približno.

GROB 13

Žarni grob s premerom približno 40 cm in globino 35 cm (*t. 2*). Žaro je predstavljal lonec z visokim vratom (*t. 2: 6*). V žari je bil temno sivkasto rjav melj s posameznimi drobnimi kamni, z žganino pokojnika in odlomki skled (*t. 2: 4–5*).

Najdbe:

4. Skleda, v odebelenem, razširjenem delu ustja navpična predrtina/luknja. Drobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, temno rjave barve. Pr. u. 13,7 cm, ohr. v. 3,6 cm.
5. Več odlomkov sklede z ročajem (*sl. 8*). Drobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, temno rjave barve, rjave lise na zunanji površini, z vrezi na zunanji strani posode; motiv – vodoravne, navpične črte in šrafirani trikotniki, kanelure na notranji strani ostenja. Pr. u. 18,2 cm, ohr. v. 5,2 cm.
6. Lonec z dvema ročajema (*sl. 7*). Grobozrnata glina, notranja in zunanja površina glajeni, rjave barve, sivo črne lise na zunanji površini ostenja. Pr. d. 14,5 cm, ohr. v. 33 cm.

- BÁNDI, G. 1984, Somogyvár-Gruppe. – V: N. Tasić (ur.), *Kulturen der Frühbronzezeit des Karpatenbeckens und Nordbalkans*. – Balkanološki institut SANU. Posebna izdanja 22. Serija Balcano-Pannonica, 125–132.
- BONDÁR, M. 1995, Early Bronze Age patterns in South-West Transdanubia. – *Antaeus* 22, 197–264.
- BONDÁR, M. 2003, Kora bronzkori telep Nagykanizsa – Inkey kápolnán. – *Zalai Múzeum* 12, 49–77.
- HIRSCHLER, I. 2009, Vinkovačka kultura. – V: L. Čataj (ur.), *Josipovac Punitovački – Veliko polje I. Zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste A5. Eneolitičko, brončanodobno i srednjovjekovno naselje*, 141–171. – Zagreb.
- KRAMBERGER, B. 2021, *Slivnica 2B*. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 91. <https://www.zvkds.si/sl/knjiznica/slivnica>
- KULCSÁR, G. 2009, *The beginnings of the Bronze Age in the Carpathian basin. The Makó–Kosihy–Čaka and the Somogyvár–Vinkovci cultures in Hungary*. – *Varia Archaeologica Hungarica* 23.
- MARKOVIĆ, Z. 1981, Vučedolska kultura u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (The Vučedol culture in north-western Croatia). – *Arheološki vestnik* 32, 219–290.
- STRMČNIK GULIČ, M. 1998, *Jutri bi lahko bilo že prepozno: dosežki arheoloških raziskav na trasi avtoceste*. – Maribor.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2003a, *Slivnica pri Mariboru 1*. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, 237–238. – Ljubljana.
- STRMČNIK GULIČ, M. 2003b, *Slivnica pri Mariboru 2*. – V: D. Prešeren (ur.), *Zemlja pod vašimi nogami. Arheologija na avtocestah Slovenije. Vodnik po najdiščih*, 239. – Ljubljana.
- ŠAVEL, I. 2006, The Excavation Site „Behind Raščica near Krog“ - the Settlement of the Somogyvár-Vinkovci Culture. – *Zalai Múzeum* 15, 135–148.
- ŠAVEL, I., S. SANKOVIČ 2010, *Za Raščico pri Krogu I/II*. – *Arheologija na avtocestah Slovenije* 13. <https://www.zvkds.si/sl/knjiznica/za-raščico-pri-krogu>
- TASIĆ, N. 1984, Die Vinkovci-Kultur. – V: N. Tasić (ur.), *Kulturen der Frühbronzezeit des Karpatenbeckens und Nordbalkans*. – Balkanološki institut SANU. Posebna izdanja 22. Serija Balcano-Pannonica, 15–32.
- VELUŠČEK, A., K. ČUFAR 2003, Založnica pri Kamniku pod Krimom na Ljubljanskem barju – naselbina kulture Somogyvár-Vinkovci / Založnica near Kamnik pod Krimom on the Ljubljansko barje (Ljubljana Moor) - a settlement of the Somogyvár-Vinkovci Culture. – *Arheološki vestnik* 54, 123–158.

The Somogyvár-Vinkovci Culture Urn Graves from Slivnica 3B near Maribor

Translation

The Slivnica 3B archaeological site lies east of the Slivnica settlement, on the river banks formed by the Polanski stream in the north and one of its expulsions in the south (Fig. 1; 2). Under the archaeological name Slivnica, we list the remains of various settlements and cemeteries explored between 1996 and 2007. They are marked as Slivnica 1,¹ Slivnica 2,² and Slivnica 3.³ These are interrelated sets that various researchers have investigated over the years, except for part of the Slivnica 2 site,⁴ which has not yet received a comprehensive publication.

In the time before the archaeological excavations, the area comprised fields and pastures owned by locals.

Archaeological excavations were carried out on the part named Slivnica 3 before the construction of the Slivnica–Draženci highway.⁵

Most of the archaeological remains of Slivnica 3 can be linked to the Roman period. A cemetery from the second half of the 1st and 2nd centuries was discovered with twenty-one explored graves, six tomb ruins, which cannot always be associated with explored graves, five kilns and several pits and postholes. Nine early medieval pits, remnants of earth houses from the 7th and the end of the 9th century, have also been discovered. In the southern part of the site, far away from Roman and early medieval graves and settlement remains, two graves dating from the Copper Age to the Early Bronze Age were found (Fig. 3).

Due to the order in which graves were excavated, since they were not separated at the site

¹ Strmčnik Gulič 1998, 9; id. 2003a.

² Strmčnik Gulič 1998, 17; id. 2003b; Kramberger 2021.

³ A comprehensive publication of the Slivnica 3B site as part of the *Arheologija na avtocestah Slovenije* series is in preparation.

⁴ Kramberger 2021.

⁵ The excavations took place between May and mid-July 2007 and were carried out by PJP d.o.o. from Slovenska Bistrica under the leadership of Primož Predan.

according to archaeological periods or location, the early Bronze Age graves were marked as graves 12 and 13. These graves represent the only prehistoric remains in situ at the site. They were dug into the remains of the old ground level: a layer of soft, sandy clay with some small stones. The old ground level was covered with a layer of dark greyish-brown silty clay, which covered the entire excavation field, not only the southern part of the site where the Bronze Age graves were found (Fig. 3–5).

Grave pits of graves 12 and 13 could not be identified, so their extent and shape are unknown (Fig. 4–5). The urns and other finds were excavated immediately after their discovery, with the surrounding soil still attached due to their poor condition. In agreement with Mira Strmčnik Gulič, the responsible conservator of the Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia, Regional Unit Maribor, the urns were taken to further processing in the Regional Museum in Maribor.

THE CHRONOLOGY

For the two pots with ribbon handles on the body from both graves (Fig. 6; 7; Pl. 1: 1; 2: 6), comparisons can be found in sites attributed to the Somogyvár-Vinkovci culture.⁶ This is also true for the two spherical dishes found in grave 13 (Fig. 8; Pl. 2: 4–5)⁷ and a conical dish (Fig. 9; Pl. 1: 2)⁸ from grave 12. Even the small dish from grave 12 (Fig. 10; Pl. 1: 3) belongs to the types represented in the sites of Somogyvár-Vinkovci culture. Regardless of the different conical or biconical profiling of the bowls, they are comparable by similar rough

workmanship in addition to their size.⁹ Their use is unknown; perhaps they are oil lamps.¹⁰

The Somogyvár-Vinkovci culture pottery from the sites Za Raščico pri Krogu and Založnica pri Kamniku pod Krimom features ornaments of engraved horizontal and vertical lines and hatched triangles between them,¹¹ as seen in one of the spherical dishes from grave 13 (Fig. 8; Pl. 2: 5), a fingerprint ornament on the outer edge of the rim, as in the conical dish from grave 12 (Fig. 9; Pl. 1: 2)¹² and perforated horizontal lugs at the rim edges, as in the spherical dish from grave 12 (Pl. 2: 4).¹³

The remains found on the Slivnica 3B excavation site have been damaged since prehistoric times due to natural phenomena (floods) and human interventions (different uses of the terrain, trenches for different purposes, and especially agriculture). The oldest archaeological remains at the site are graves 12 and 13, attributed to the so-called Somogyvár-Vinkovci culture, dating between the Copper and Early Bronze Age. The graves were dug in the only remnant of the old ground level, representing the site's oldest cultural layer. Apparently, the space there was slightly elevated, a kind of 'islet' within the flood/swamp area, where the lower-lying layers were swept away. The graves of the Somogyvár-Vinkovci culture are rare finds, which is especially true for urn graves.¹⁴ This is why the graves from Slivnica 3B are even more important for understanding funerary customs and burial rituals in the mid-3rd millennium.

Translation: Teja Sagadin

⁶ E.g. Marković 1981, Pl. 7: 9; 8: 5; Bándi 1984, Pl. 1: 1; Tasić 1984, Pl. 1: 5; Bondár 1995, Fig. 14: H/8, H/9; 2003, Fig. 10: 8; Hirschler 2009, Pl. 10: 1; Šavel, Sankovič 2010, e.g. G181, G399, G1335.

⁷ E.g. Bondár 1995, Fig. 18: T/9; 2003, Fig. 14: 3; Velušček, Čufar 2003, Pl. 4: 9; 8: 1; 11: 9; 16: 4; Šavel 2006, Fig. 2: 3; 3: 3, 6, 7; Šavel, Sankovič 2010, G18, G48, G84, G87.

⁸ E.g. Bondár 1995, Fig. 17: T/5, T/6; Velušček, Čufar 2003, Pl. 7: 2, 4; 15: 5; Šavel 2006, Fig. 5: 4; Šavel, Sankovič 2010, G44, G76, G326, G1092.

⁹ E.g. Bondár 1995, Pl. 175: 367, 370; Hirschler 2009, Pl. 5: 3; 7: 4; Šavel, Sankovič 2010, G132, G154, G329.

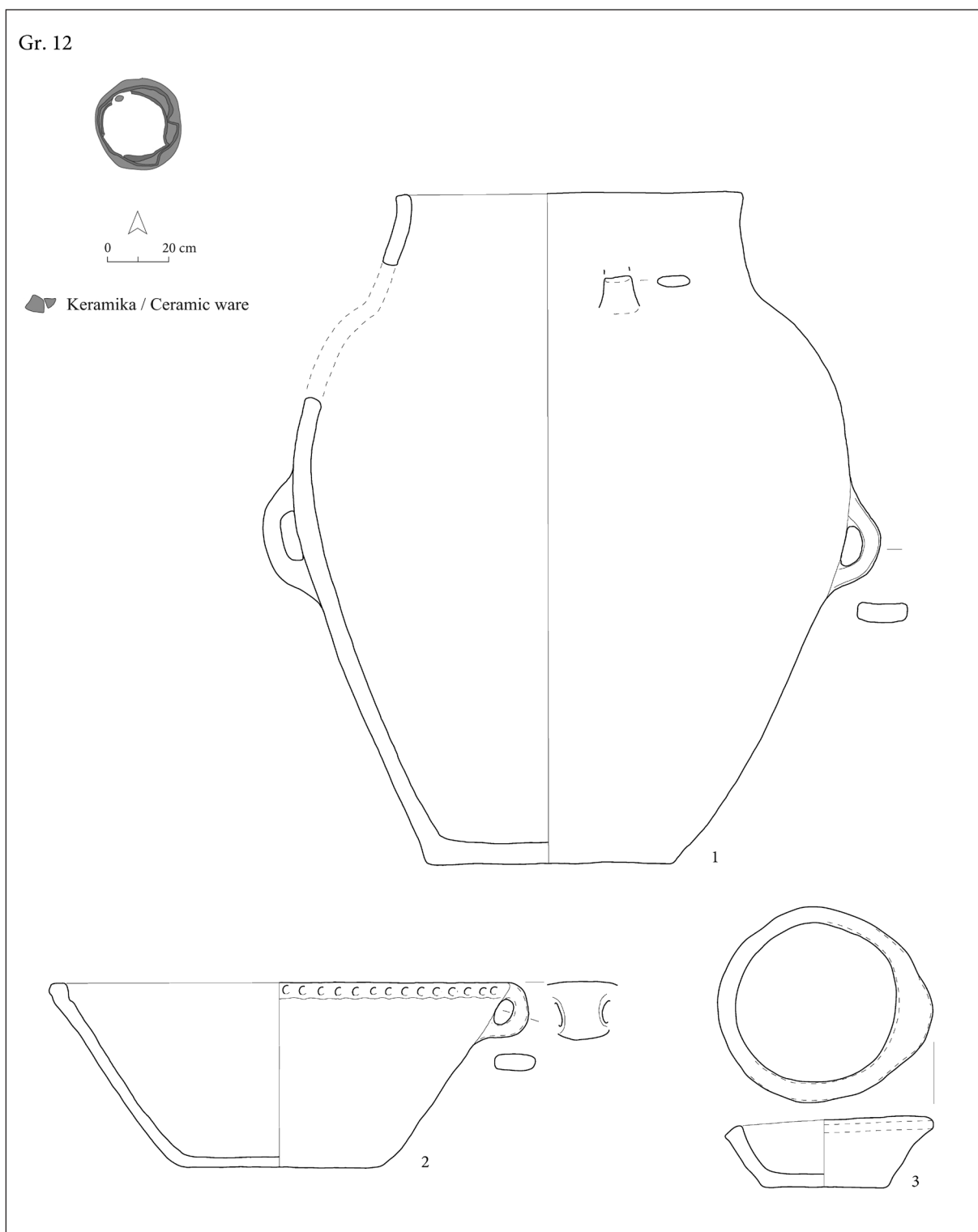
¹⁰ Bondár 1995, 209.

¹¹ Velušček, Čufar 2003, Pl. 10: 6; Šavel 2006, Fig. 2: 2–5; 3: 1, 3, 6, 7; 5: 5; Šavel, Sankovič 2010, G18, G32, G87, G93, G94, etc. Pottery from Založnica features a similar decoration, except that it is made in the furrowed cut technique.

¹² Velušček, Čufar 2003, Pl. 1: 4; 17: 3; Šavel 2006, Fig. 5: 4; Šavel, Sankovič 2010, G296, G326, G1092 etc.

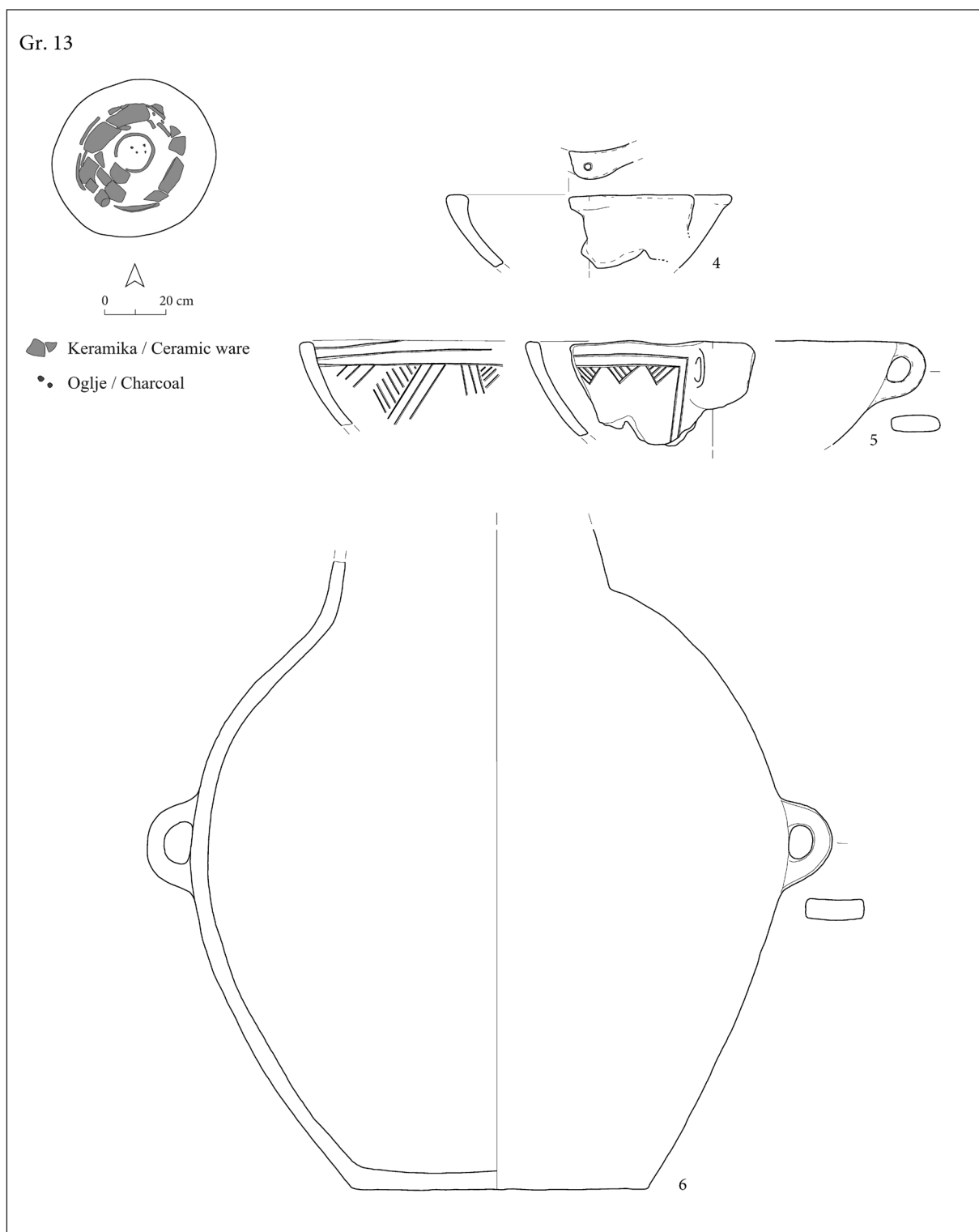
¹³ Velušček, Čufar 2003, Pl. 15: 3, 5; 17: 2; Šavel, Sankovič 2010, G512, G638.

¹⁴ E.g. Kulcsár 2009, 269–275.

T. 1: Slivnica 3B – pridatki iz groba 12. Vse keramika. M. = 1:3.

Pl. 1: Slivnica 3B – goods from grave 12. All pottery. Scale = 1:3.

T. 2: Slivnica 3B – pridatki iz groba 13. Vse keramika. M. = 1:3.

Pl. 2: Slivnica 3B – goods from grave 13. All pottery. Scale = 1:3.

Gojko TICA
Tica Sistem d. o. o.
Planina 45
SI-6232 Planina
tica.sistem@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1331-0342>

PJP d.o.o.
Trga Alfonza Šarha 1
SI-2310 Slovenska Bistrica

Primož PREDAN
PJP d. o. o.
Trga Alfonza Šarha 1
SI-2310 Slovenska Bistrica
primoz@pjpdoo.com

Slikovno gradivo: – Sl. 2 (foto: Primož Predan). – Sl. 4, 5 (foto: Boris Tušek). – Sl. 6–10 (foto: arhiv PJP d. o. o.). – T. 1, 2 (risba: Matevž Lavrinc).

Illustrations: – Fig. 2 (photo: Primož Predan). – Fig. 4, 5 (photo: Boris Tušek). – Fig. 6–10 (photo: archive PJP d. o. o.). – Pl. 1, 2 (drawings: Matevž Lavrinc).